

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 228/2015-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. mája 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED] zastúpených advokátskou kanceláriou GRABAN, TORMA & PARTNERS s. r. o., Vodná 3, Košice, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Imrich Torma, LL.M, ktorou namietajú porušenie „ústavného princípu v zmysle čl. 1“ Ústavy Slovenskej republiky, svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, na právnu pomoc v konaní pred súdmi podľa čl. 47 ods. 2 a na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5 Co 661/2014 v časti výroku o náhrade trov odvolacieho konania, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. februára 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie ústavného princípu v zmysle čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, na právnu pomoc v konaní pred súdmi podľa čl. 47 ods. 2 a na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 661/2014 v časti výroku o náhrade trov odvolacieho konania (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia boli účastníkmi konania na strane odporcu v konaní vedenom Okresným súdom Košice I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 24 C 98/2013, ktorého predmetom bolo určenie neplatnosti právneho úkonu. Okresný súd uznesením z 8. apríla 2014 konanie zastavil a navrhovateľku zaviazal na náhradu trov konania. Navrhovateľka podala proti uvedenému uzneseniu prvostupňového súdu odvolanie v časti výroku o trovách, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že odvolaním napadnutý výrok prvostupňového súdu týkajúci sa náhrady trov konania potvrdil a účastníkom konania nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

Sťažovatelia v sťažnosti namietali, že došlo k porušeniu ich označených práv napadnutým uznesením krajského súdu, pričom argumentovali tým, že boli úspešní v rámci odvolacieho konania, a teda im náhrada trov odvolacieho konania mala byť priznaná. Nesúhlasili s odôvodnením napadnutého uznesenia, ktoré považovali za arbitrárne, kde krajský súd konštatoval, že nepriznal trovy odvolacieho konania sťažovateľom, pretože ich

„vyjadrenie k odvolaniu nebolo potrebné pre rozhodnutie vo veci, preto nie sú to účelne vynaložené trovy“.

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sťažovateľa navrhujú, aby ústavný súd o nej nálezom takto rozhodol:

„1. Základné práva sťažovateľov zaručené v čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy SR, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu a ústavný princíp podľa čl. 1 Ústavy SR uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 05. 11. 2014, sp. zn. 5Co/661/2014 boli porušené .

2. Ústavný súd SR Uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 05. 11. 2014, sp. zn.

5Co/661/2014 vo výroku o náhrade trov odvolacieho konania zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Krajský súd v Košiciach je povinný nahradiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľom vo výške 355,73 Eur na účet ich právneho zástupcu GRABAN, TORMA & PARTNERS s. r. o., [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] and [REDACTED], a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu Ústavného súdu SR.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98 tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (III. ÚS 415/2011, IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Sťažovatelia namietali porušenie svojich označených práv výrokom napadnutého uznesenia krajského súdu o náhrade trov odvolacieho konania, pričom podstata ich argumentácie spočíva v tvrdení, že krajský súd nesprávne rozhodol o trovách konania, keď

im nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, hoci podľa výsledku konania im mal priznať a svoje rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania založil na argumente o nadbytočnosti vyjadrenia, ktoré nebolo potrebné pre rozhodnutie veci, teda neúčelnosťou vynaložených trov v súvislosti s podaným vyjadrením.

1. V nadväznosti na obsah sťažnosti ústavný súd v prvom rade považuje za potrebné zdôrazniť, že námietky sťažovateľov síce smerujú proti porušeniu princípov spravodlivého súdneho konania, týkajú sa však len jeho časti, a to rozhodovania krajského súdu o trovách konania, čo má v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci na sťažovateľov nepochybne negatívne dôsledky, avšak tieto nemožno z hľadiska kritérií spravodlivého procesu podľa názoru ústavného súdu dávať na rovnakú úroveň a pripisovať im rovnakú relevanciu ako námietkam proti procesnému postupu vedúcemu k rozhodnutiu vo veci samej, resp. samotnému rozhodnutiu vo veci samej (m. m. IV. ÚS 225/2012, IV. ÚS 311/2012).

Ústavný súd nespochybňuje, že za určitých okolností možno k záveru o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj základného práva na právnu pomoc v konaní pred súdmi podľa čl. 47 ods. 2 ústavy, na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy dôjsť aj v súvislosti s námietkami sťažovateľov smerujúcimi proti právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu o náhrade trov súdneho konania. Vo všeobecnosti však platí, že rozhodnutie o náhrade trov konania nedosahuje spravidla samo osebe intenzitu predstavujúcu možnosť vyslovenia porušenia základných práv a slobôd bez ohľadu na to, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky trov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickej, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napadaného výroku o trovách konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) extrémnym spôsobom alebo že bolo zasiahnuté aj iné základné právo (m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že vo svojej podstate sťažovatelia namietajú, že krajský súd im v rozpore so zákonom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, ktorá podľa ich vyčíslenia v konečnom dôsledku predstavovala sumu 334,30 €, o ktorú mali byť (oprávnenosť výšky uplatnenej náhrady trov konania ústavný súd neposudzoval, pozn.) ukrátení napadnutým uznesením krajského súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že napadnutý výrok uznesenia krajského súdu je prima facie odôvodnený, krajský súd riadne vysvetlil, prečo považoval uplatnené trovy za neúčelné, preto ústavný súd nevidí dôvod na to, aby do úvahy krajského súdu vstupoval, prípadne ju nahradzoval vlastnou úvahou. V danom prípade je nevyhnutné zohľadniť aj intenzitu namietaného porušenia zákona (jeho ústavnoprávny rozmer), ktorá by odôvodňovala vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ako aj základného práva na právnu pomoc v konaní pred súdmi podľa čl. 47 ods. 2 ústavy, na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy. Namietaná suma, o ktorú boli, resp. mali byť sťažovatelia ukrátení, zjavne nedosahuje ani trojnásobok minimálnej mzdy, teda sumy, ktorá je aj vo sfére všeobecného súdnictva považovaná za bagateľnú (pozri § 238 ods. 5 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, ktorý ustanovuje trojnásobok minimálnej mzdy ako podmienku prípustnosti dovolania proti právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu vo veciach týkajúcich sa peňažného plnenia).

Ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že ak sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu, v ktorom ide zjavne o bagateľnú sumu, poskytnutie ústavnoprávnej ochrany sťažovateľovi prichádza do úvahy len v celkom výnimočných prípadoch, v ktorých došlo k porušeniu základných práv alebo slobôd v mimoriadne závažnom rozsahu [intenzite (IV. ÚS 414/2010, IV. ÚS 79/2011, IV. ÚS 251/2011)]. Posudzovaná vec takúto intenzitu zjavne nedosahuje, keďže výrok o trovách konania bol navyše aj riadne odôvodnený, čo zakladá dôvod na jej odmietnutie z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľov v časti, ktorou namietali porušenie základného práva podľa čl. 46

ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj základného práva na právnu pomoc v konaní pred súdmi podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy napadnutým uznesením krajského súdu, je zjavne neopodstatnená, a preto ju v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

2. Vo vzťahu k námietke porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením krajského súdu ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavno-procesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (obdobne napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08).

Keďže ústavný súd nezistil porušenie napadnutých ústavno-procesných princíпов vyplývajúcich z čl. 46 až čl. 48 ústavy napadnutým uznesením krajského súdu, sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti. Odmietnutie ďalšej časti sťažnosti, ktorou sťažovatelia namietali porušenie svojho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, bolo už len nevyhnutným dôsledkom vyplývajúcim zo vzájomného vzťahu medzi právami hmotnoprávneho charakteru a ústavno-procesnými princípmi z perspektívy ich možného porušenia.

Pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 1 ústavy, ústavný súd v prvom rade konštatuje, že argumentácia, respektíve odôvodnenie k údajnému porušeniu uvedeného článku ústavy v sťažnosti absentuje, a navyše uvádza, že uvedený článok ústavy má charakter všeobecného

ústavného princípu a primárne neformuluje základné právo ani slobodu fyzickej osoby alebo právnickej osoby. Vychádzajúc z charakteru predmetného článku ústavy ústavný súd ďalej konštatuje, že tento článok nie je priamo aplikovateľný orgánmi verejnej moci Slovenskej republiky v individuálnych prípadoch. Ústavný súd preto nemá dostatok právomoci konať a rozhodnúť o porušení uvedenej ústavnej normy v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Z uvedeného dôvodu ústavný súd túto časť sťažnosti sťažovateľov odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov uvedenými v petite sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. mája 2015